

Riktlinjer för intagning och plats i förskola, annan pedagogisk omsorg och fritidshem i Eskilstuna kommun

Beslutad när	
Beslutad av	Kommunfullmäktige
Diarienummer	KSKF/ 2017:144
Ersätter	Kö- och avgiftsregler för förskoleverksamhet, fritidshem och annan pedagogisk omsorg i Eskilstuna kommun KSKF 2011:662
Gäller för	Barn- och utbildningsnämnden
Gäller fr o m	2018-01-01
Gäller t o m	Tillsvidare
Dokumentansvarig	Direktören för Valfärd
Uppföljning	

Program

Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett visst område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder. Program ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Plan

En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Den ska vara tidsbegränsad och beslutas av kommunfullmäktige.

Policy

En policy är ett styrande dokument som ska visa ett övergripande förhållningssätt och som ska tjäna som vägledning inom ett område, med angivande av övergripande mål och värden som ska eftersträvas. Policys ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinje

En riktlinje är ett styrande dokument som ska säkerställa ett korrekt agerande och god kvalitet i handläggning och utförande. Riktlinjer ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinjer för intagning och plats i förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem i Eskilstuna kommun

Riktlinjerna för intagning och plats är likställda i förskola, annan pedagogisk omsorg och fritidshem och gäller för dessa verksamheter oavsett driftsform, kommunal eller fristående huvudman.

1. Allmänna bestämmelser och övergripande krav

Förskolan, 8 kap. skollagen (2010:800)

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnet för fortsatt utbildning.

Allmän förskola, 8 kap. 4 § skollagen

Den lagstegade allmänna förskolan innebär rätt till avgiftsfri förskola med 15 timmar i veckan eller minst 525 timmar per år för barn 3-5 år. De barn som redan har plats i förskola med minst 525 timmar per år får behovet av plats i allmän förskola tillgodosett inom ordinarie tillsynstid och förskoleplats.

Allmän förskola ska präglas av kontinuitet och ge varje barn möjlighet att på bästa sätt utvecklas socialt och kognitivt utifrån sina individuella förutsättningar.

Annan pedagogisk verksamhet, 25 kap. skollagen

Annan pedagogisk verksamhet är en sammanfattande benämning för fyra verksamheter som vänder sig till barn i åldern 1-12 år.

- pedagogisk omsorg
- omsorg på obekvämtid
- öppen förskola
- öppen fritidsverksamhet

Pedagogisk omsorg, 25 kap. 2 §

Kommunen ska sträva efter att istället för förskola eller fritidshem erbjuda ett barn pedagogisk omsorg om vårdnadshavaren önskar det. Kommunen ska ta skäligen hänsyn till vårdnadshavarnas önskemål om verksamhetsform.

Sådan omsorg som avses i första stycket ska genom pedagogisk verksamhet stimulera barns utveckling och lärande. Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges den omsorg som deras speciella behov kräver. Verksamheten ska utformas så att den förbereder barnen för fortsatt lärande. Pedagogisk omsorg kan till exempel vara familjedaghem eller flerfamiljslösningar.

Öppen förskola, 25 kap. 3 §

En kommun får anordna öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg. Den öppna förskolan ska erbjuda barn en pedagogisk verksamhet i samarbete med de till barn medföljande vuxna samtidigt som de vuxna ges möjlighet till social gemenskap..

Öppen fritidverksamhet, 25 kap. 4 §

Den öppna fritidsverksamheten ska genom pedagogisk verksamhet komplettera utbildningen i grundskola, grundsärskola, sameskola och andra särskilda utbildningsformer i vilka skolplikt kan fullgöras. Verksamheten ska erbjuda barnen möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation.

Omsorg på obekvämtid, 25 kap. 5 §

Kommun ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.

Fritidshemmet, 14 kap. skollagen

Fritidshemmet ska komplettera utbildningen i förskoleklass, specialskola, sameskola och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i.

2. Verksamhetsformer

För barn som är bosatta i Sverige och som är folkbokförda i Eskilstuna kommun samt asylsökande barn och barn med tidsbegränsat uppehållstillstånd och som vistas i Eskilstuna kommun ska följande verksamhet erbjudas.

Förskola bedrivs för:

– barn 1-5 år vars vårdnadshavare förvärvsarbetar, studerar, är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen för vård av annat barn, är arbetslösa och aktivt söker arbete, om barnet har eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

– barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola har rätt till plats före ett års ålder. (8 kap. 7 § skollagen)

Allmän förskola bedrivs för:

– barn 3-5 år, från och med första augusti det år barnet fyller 3 år till och med vårterminen det år barnet börjar i förskoleklass eller grundskola.

– 525 timmar motsvarar 15 timmar per vecka under skolans läsårstider med uppehåll för samtliga lov och studiedagar/kompetensutvecklingsdagar.

Pedagogisk omsorg bedrivs för:

– barn 1-5 år, i form av till exempel genom familjedaghem eller flerfamiljslösningar.

Omsorg på obekvämt arbetstid bedrivs för:

– barn från 1 år fram till vårterminen det år barnet fyller 13 år, i de fall där vårdnadshavaren har sitt ordinarie arbete förlagt till kvällar, nätter eller helger, under tid då ordinarie förskola eller fritidshem är stängt.

Fritidshem och lovplats bedrivs för:

– barn från 6 år fram till vårterminen det år eleven fyller 10 år eller till och med årskurs tre för barn vars vårdnadshavare arbetar eller studerar, är sjukskrivna eller uppbär sjuk- och aktivitetsersättning, om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

– elever till och med 13 år som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av sådan utbildning (14 kap. 6 §)

Öppen fritidsverksamhet bedrivs för:

– barn 10-13 år från och med höstterminen det år eleven fyller 10 år till och med vårterminen det år barnet fyller 13 år

2. Ansökan

Ansökan till kommunal verksamhet ska ske elektroniskt via Eskilstuna kommuns hemsida. Tjänsten kräver en e-legitimation. De fristående verksamheterna har egna köer men följer riktlinjerna i övrigt.

I ansökningsförfarandet i e-tjänsten får vårdnadshavaren tre val:

1. Ny ansökan, för barn utan plats i förskolan
2. Ansökan om omplacering
3. Ansökan till pedagogisk omsorg på obekvämt arbetstid
Intyg från arbetsgivaren bifogas.

Ansökan kan göras åtta månader innan plats önskas men platsgarantin räknas tidigast från det datum som infaller fyra månader före önskat datum. När vårdnadshavaren har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman ska kommunen erbjuda barnet förskola inom fyra månader. (8 kap. 14 § skollagen)

Vårdnadshavaren kan i sin ansökan ange ett precist önskat placeringsdatum eller välja flexibel placering under en treveckorsperiod.

Barn med placerat syskon prioriteras vid placering på enhet där syskonet är placerat. Med syskon menas både biologiskt syskon och barn i samma hushåll som inte är biologiskt syskon.

Inflyttade barn eller barn som adopterats kan ställas i kö när de erhållit svenskt personnummer eller tillfälligt personnummer.

4. Regler för fördelning av platser till förskola och pedagogisk omsorg

Vid ledig plats ska erbjudande gå till de vars vårdnadshavare har valt att placera barnet i kö till verksamheten. Bland dessa barn görs följande urval:

1. Barn med behov av särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola enligt 8 kap. 7 och 14 § skollagen.
2. Barn med platsgaranti ska erbjudas plats inom garantitiden, 4 månader.
3. Barn med syskon i samma hushåll som redan är placerade på förskolan prioriteras.
4. Om flera barn har samma garantidatum ligger barnets födelsedatum till grund för placering, det vill säga äldre barn går före yngre.

Avsteg från turordningen ska normalt inte göras. Avsteg kan endast göras om synnerliga skäl föreligger. Beslut tas av ansvarig chef och ska motiveras, dokumenteras och diarieföras.

Om avsteg görs på en fristående verksamhet ska beslutet fattas av huvudman i samråd med förskolechef samt motiveras och dokumenteras på enheten. Beslutet ska sedan anmälas till och diarieföras av Barn- och utbildningsförvaltningen.

5. Besked om plats på förskola och pedagogisk omsorg

Plats erbjuds via e-tjänsten och besked om plats sker via e-post. Om vårdnadshavaren inte uppgivit någon e-postadress skickas meddelandet ut med brev.

När plats erbjuds ska besked om erbjuden plats accepteras eller avböjas. Svar ska lämnas inom sju dagar om inte annat angivits. Besvaras inte erbjudandet vid angiven tidpunkt erbjuds platsen till annan sökande och barnet tas ur kön.

Om barnet har två vårdnadshavare med gemensam vårdnad ska erbjudande om plats godkännas av båda.

– Erbjudandet accepteras

När ett erbjudande till förstahandsvalet accepteras blir barnet placerad i önskad verksamhet och tas ur kön.

– Erbjudande till andra eller tredjehandsval accepteras

När ett erbjudande till en verksamhet som inte är förstahandsvalet accepteras blir barnet placerad i den verksamheten. Önskar vårdnadshavaren stå kvar i kö till sitt förstahandsval behöver denne göra ett aktivt val om fortsatt önskad placering.

– Erbjudandet avböjs

När ett erbjudande till första- andra- eller tredjehandsvalet avböjs tas barnet ur kön. Önskar vårdnadshavaren stå kvar i kö behöver denne göra ett nytt aktivt val om önskad placering. Detta för att åter bli garanterad placering inom fyra månader.

Förtur ges till barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl har behov av särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola. Dessa barn ska då skyndsamt erbjudas förskola. (8 kap. 14 § skollagen)

6. Inskolning

När förskolebarn börjar i förskola eller pedagogisk omsorg ska vårdnadshavaren medverka under en lokalt utformad inskolningsperiod. Även efter längre uppehåll i vistelsen bör inskolning ske.

7. Öppethållande och vistelsetid

Förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem ska erbjudas i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavarens förvärvsarbete, studier eller barnets eget behov.

Barnets schema ska registreras och vårdnadshavaren ansvarar för att tiderna är aktuella.

Förskola och pedagogisk omsorg samt fritidshem ska kunna tillhandahållas alla helgfria vardagar, förutom julafton/nyårsafton/midsommarafton, inom ramtiden 06.30-18.30. Om särskilda behov föreligger kan förskolechef eller huvudman för fristående verksamhet besluta att utöka tiden till 06.15-18.45.

Förskola, pedagogisk omsorg och fritidshemmet har rätt att stänga två dagar per termin för planering eller kompetensutveckling för personal. Datum ska meddelas vårdnadshavaren i god tid.

När vårdnadshavaren är sjukskriven, uppbär graviditetsspenning, sjuk- eller aktivitetsersättning gäller ordinarie schema för barnet. Vårdnadshavare har rätt att behålla ordinarie placeringstid en månad efter förlossning eller när ett adoptivbarn tas emot i hemmet.

När vårdnadshavaren är arbetslös och aktivt arbetssökande eller föräldraledig har barnet rätt till placering i förskola 25 timmar per vecka. Närvarotidens förläggning beslutas av respektive förskolechef i samråd med vårdnadshavare.

Vårdnadshavare som omfattas av arbetsmarknadsåtgärder genom arbetsförmedlingens försorg eller annat räknas inte som arbetslös.

8. Allmän förskola

Den lagstegade allmänna förskolan börjar gälla den första augusti det år barnet fyller 3 år och innebär rätt till avgiftsfri förskola med max 15 timmar i veckan eller minst 525 timmar per år (8 kap. 4 § skollagen)

525 timmar motsvarar 15 timmar per vecka under skolans läsårstider med uppehåll för samtliga lov och studiedagar/kompetensutvecklingsdagar.

Förskolechef ansvarar för att barn med behov av placering utöver 525 timmar får sitt behov tillgodosett genom delegationsbeslut på utökad närvaro. Tid utöver 525 timmar debiteras enligt gängse regler om avgifter för förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, fritidshem och pedagogisk omsorg på obekvämt arbetstid.

De barn som redan har plats i förskola med minst 525 timmar per år får behovet av plats i allmän förskola tillgodosett inom ordinarie tillsynstid och förskoleplats.

9. Fritidshem och öppen fritidsverksamhet

Fritidshem är en pedagogisk gruppverksamhet för elever från 6 års ålder fram till och med vårterminen det år eleven fyller 10 år, eller till och med årskurs tre.

Fritidshemmet ska komplettera förskoleklass och skola genom att stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation samt främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Eleverna vistas på fritidshemmet under den del av dagen då de inte vistas i skolan och under skollov. Barn som har rätt till fritidsplats är garanterade en fritidsplats vid sin skola. Fritidshemmet är i regel beläget i skolans lokaler.

Plats på fritidshem ska erbjudas i den omfattning som behövs med hänsyn till vårdnadshavarnas förvärvsarbete, studier eller om eleven har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Fritidshemsplacering erbjuds även elever till vårdnadshavare uppstår sjuk- och aktivitetsersättning.

Elever ska även i andra fall erbjudas utbildning i fritidshem om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av sådan utbildning.

Elev med fritidshemsplacering har inte rätt till plats när vårdnadshavaren är arbetslös eller föräldraledig.

Lovplats i fritidshem avser plats för barn som enbart behöver vistas på fritidshemmet när det är lov i skolan. Det erbjuds elever till och med 10 års ålder, eller till och med årskurs 3, om deras vårdnadshavare arbetar eller studerar eller om eleven har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Fritidshemmets öppettider är 06.30-18.30 måndag till fredag och erbjuds inte under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger.

Öppen fritidsverksamhet erbjuds för barn i stället för fritidshem från och med höstterminen det år eleven fyller 10 år till och med vårterminen det år barnet fyller 13 år. Elever som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling som endast kan ges i form av fritidshem ska dock erbjudas sådan utbildning till och med vårterminen det år barnet fyller 13 år.

10. Uppsägning

Uppsägningstiden är två månader och räknas från den dag uppsägningen görs i e-tjänsten alternativt när uppsägningshandlingen kommit kommunen/den fristående verksamheten tillhanda. Uppsägning av plats ska göras av vårdnadshavaren via e-tjänsten annars skriftligt till fristående huvudman.

Uppsägning behöver inte göras vid överflyttning mellan två kommunala verksamheter om dialog förs mellan berörda förskolechefer och placering sker utan uppehåll.

Vid överflyttning mellan kommunal och fristående verksamheter ska uppsägning göras. Månadsavgiften ska betalas av vårdnadshavaren under de två uppsägningsmånaderna.

Om särskilda skäl föreligger för längre tids frånvaro kan platsen begäras vilande i upp till tre månader. Avgift betalas under frånvarotiden.

Kommunen har rätt att säga upp ett barns placering om inte flera avgifter efter påminnelser är betalda. Detta sker efter noggrann kartläggning av familjens situation och alltid i samarbete med berörda förvaltningar.

Uppsägning kan också ske om platsen inte utnyttjas enligt överenskommelse.

11. Omsorg på obekvämt arbetstid

Enligt 25 kap. 5 § skollagen ska kommunen sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.

Omsorg på obekvämt arbetstid, s.k. nattomsorg eller nattis kan vid behov erbjudas barn från 1 års ålder till och med vårterminen det år barnet/eleven fyller 13 år, för tid då ordinarie förskola eller fritidshem inte erbjuds.

Sådan omsorg kan erbjudas barn vars vårdnadshavare har behov av det på grund av arbetstid förlagd till kvällar, nätter eller helger och inte själv kan ordna omsorgen. Placeringen är behovsprövad och ska erbjudas om behovet är regelbundet och kontinuerligt återkommande, det vill säga minst 30 timmar eller 6 tillfällen per månad. En noggrann prövning av behovet sker i varje enskilt fall.

Enligt 25 kap. 16 § skollagen får en kommun även lämna bidrag till omsorg på obekvämt arbetstid som bedrivs av enskild huvudman om kommunen har tillförsäkrats insyn i verksamheten, verksamheten uppfyller de krav som anges i 6 och 7 §§ och avgifterna inte är oskäligt höga.

Omsorg på obekvämt arbetstid är avsedd för barn och elever vars föräldrar har sitt ordinarie arbete förlagt till tidig morgon, kvällar, nätter och helger, det vill säga alla tider före och efter ordinarie tider för förskola och fritidshem. Det kan antingen

vara en ensamstående förälder med sådana arbetstider eller sammanboende föräldrar där båda arbetar på sådana tider.

Med makar jämställs sammanboende som utan att vara gifta, lever tillsammans, har gemensamt barn och är folkbokförda på samma adress. Med sammanboende avses här även den som varaktigt bor tillsammans med vårdnadshavare och dennes barn och är folkbokförda på samma adress. För sammanboende vårdnadshavare krävs att båda arbetar på obekvämt arbetstid.

Föräldrarnas försörjningsmöjlighet är utgångspunkt vid bedömning av behovet och föräldrar som arbetar extra med anledning av studier eller andra skäl är inte berättigade till verksamheten.

Nedan följer de kriterier som ska vara uppfyllda för att barnet/eleven ska placeras i kö till omsorg på obekvämt arbetstid:

1. Barnet är mellan 1- 12 år (t.o.m. vårterminen det år barnet fyller 13 år).
2. Barnet är folkbokfört i Eskilstuna kommun.
3. Barnet har ett regelbundet och kontinuerligt omsorgsbehov, som uppgår till minst sex tillfällen eller minst 30 timmar per månad.
4. Arbetstidens förläggning är styrkt med intyg från vårdnadshavarens arbetsgivare samt schema för barnets vistelsetid.

Ansökan

Ansökan till om plats i kommunal omsorg på obekvämt arbetstid ska ske elektroniskt och finns att tillgå på Eskilstuna kommuns hemsida. Tjänsten kräver en e-legitimation.

De fristående verksamheterna har egna köer men följer riktlinjerna i övrigt. Till ansökningsblanketten bifogas intyg från vårdnadshavarens arbetsgivare samt schema för barnets vistelsetid.

Vårdnadshavare som har barn växelvis boende hos sig och där båda arbetar på obekvämt arbetstid vilket medför att barnet har behov av omsorg på kvällar nätter och helger, ska fylla i varsin ansökan.

Öppettider

Verksamheten öppnar senast 17.00 och stänger tidigast 07.30, måndag till söndag med undantag för midsommarafton/midsommardagen, julafton/juldagen, nyårsafton/nyårsdagen då verksamheten får ha stängt. På lov och helger är verksamheten öppen dygnet runt vid behov.

Vistelsetider

Omsorg på obekvämt arbetstid kan endas ges till vårdnadshavare som arbetar på sin ordinarie arbetstid och erbjuds inte om en vårdnadshavare är arbetslös eller sjukskriven mer än en månad om inte särskilda skäl föreligger.

Omsorg erbjuds inte heller om en vårdnadshavare är föräldraledig med annat barn. Platsen ska sägas upp och vårdnadshavare får ställa barnet i ny kö för placering efter föräldraledighetens slut.

Barnets schema styrs av vårdnadshavare/makars arbetstid, vilket innebär att barnet är ledigt när vårdnadshavare är lediga. Barnen har möjlighet att vara i verksamheten under den tid då vårdnadshavare behöver sova för att dessa ska få en dygnsömn motsvarande 8 timmar.

Vid lång sammanhängande närvaro i verksamheten ska barnet ha minst två dygn sammanhängande ledighet per vecka, motsvarande en helg. Längsta sammanhängande tillsynstid som barnet kan vistas i verksamheten är tre dygn med minst 12 timmar utanför omsorgen innan ny vistelse får påbörjas. Barn som behöver omsorg på kvällen men inte på natten får hämtas senast 19.30–20.00 beroende på barnets ålder. De barn som har sovit får hämtas tidigast 06.00.

Om barnet insjuknar under sin vistelsetid kontaktas vårdnadshavare som då ska hämta sitt barn så snart som möjligt. Inga sjuka barn kan vårdas i verksamheten.

För elever som inte har placering på fritidshem planeras deras resor till och från verksamheten i varje enskilt fall.

Personal

I verksamheten ska det finnas personal med sådan utbildning och erfarenhet att barnets behov av omsorg kan tillgodoses. (25 kap. 7 § skollagen).

Lokalen

Omsorg kan bedrivas på en redan befintlig förskola med möjlighet till omställning av verksamheten efter 17.30 eller i lokaler avsedda för omsorg på obekvämt arbetstid. Lokalen ska vara lämpligt utformad och ge barnen utrymme för både vila, stimulans, lek och lärande. Pedagogiskt material ska finnas som är anpassat till barnens åldrar och behov. Varje barn tilldelas en lämplig säng med personliga lakan, täcke och kudde som tillhandahålls av verksamheten. Antal sovplatser per rum regleras så barnen kan känna trygghet men också erbjudas möjlighet till personlig integritet.

Måltider

Måndag till fredag serveras kvällsmat och frukost och på helger och lov serveras tre huvudmål samt mellanmål.

Hänsyn tas till barn i behov av specialkost och valfrihet ska också finnas för de som önskar kost fri från fläskkött och/eller vegetariska måltider.

Avgifter

Avgiften följer maxtaxan och endast en avgift per barn utgår även om barnet vistas i fler verksamheter.

Uppsägning av plats

Om behovet av omsorg på obekväm arbetstid upphör ska uppsägning meddelas skriftligen. Rätten till plats i pedagogisk omsorg upphör om platsen står outnyttjad och om barnets omsorgsbehov upphör.

Uppsägning sker skriftligen av vårdnadshavare/makar. Har barnet två vårdnadshavare med delad vårdnad ska den vårdnadshavare som inte längre arbetar på obekväm arbetstid säga upp sin del av barnets placering.

Uppsägningstiden är en månad från det att uppsägningen har tagits emot. Om behovet omsorg på obekväm arbetstid upphör för förskolebarn 1-5 år, har de kvar sin ordinarie dagplacering. Vårdnadshavare kan välja att ställa barnet i kö för placering till en annan förskola.

Om behovet av omsorg på obekväm arbetstid upphör för elever med fritidshemsplacering ska vårdnadshavare skriftligen säga upp platsen.

Om minimikravet under placeringstiden inte uppfylls så kan barnets placering sägas upp av Eskilstuna kommun.